

תת ז'אנר: גלישה

רועי וולקר roy_walker46@hotmail.com

הקדמה

ברצוני להציג במאמר זה את ז'אנר סרטי הגלישה, המכיל מספר מצומצם של סרטים עלילתיים ומספר רב של סרטים תיעודיים, ולבחון סרטים העומדים בקריטריונים להשתייכות לז'אנר זה על כל מאפייניו. לדעתי, ז'אנר הגלישה יכול להיות במעמד של תת ז'אנר בסרטי הגוף, כפי שלינדה וויליאמס (Williams) מתארת אותם במאמרה "Film Bodies: Gender, Genre and Excess".

מכיוון שתיוג סרטים לז'אנר הוא בעייתי, יש מקום להגדיר בראש ובראשונה מהו ז'אנר קולנועי. ז'אנר הוא למעשה הכללה אבסטרקטית של אלמנטים (נרטיביים, סגנוניים וכו'), החוזרים בשתי יצירות או יותר, ושאותם ניתן להגדיר כחוק ז'אנרי. הז'אנר הוא אפוא סוג של אינטרטקסטואליות, מערכת קונוונציות ו"כללים" הקודמת ליצירה, שהיצירה שומרת עליה במידה כזו או אחרת. לכל ז'אנר יש מאפיינים הייחודיים לו, אך גם כאלה החופפים לז'אנרים אחרים.

חוקר הקולנוע תומס שץ (Schatz), מצביע במאמרו "Film Genres and the Genre Film" על שלושה גורמים המגדירים את הז'אנר בקולנוע: **מבקרים וחוקרי קולנוע; האולפנים והמפיקים** שרוצים לחזור על נוסחאות מנצחות למטרות כלכליות; ואחרון ואולי החשוב ביותר – **הקהל**, שנמשך לסוגי סרטים שונים.

ניתן לסווג את ז'אנר סרטי הגלישה גם כחלק מתוך ז'אנר העל של סרטי הספורט, אך סיווג זה ימעט בערכו של ז'אנר סרטי הגלישה, העומד בפני עצמו ומתקשר לז'אנרים אחרים. הז'אנר כולל סרטים נרטיביים, תיעודיים וגם כאלו הנמצאים באמצע בין שניהם, כגון *The Endless Summer* (ר' בהמשך). על כל פנים, חיפושם במקורות הרבים העוסקים בז'אנרים בכלל ובסרטי גלישה בפרט לא העלו הגדרה מדויקת לז'אנר זה, לכן חשבתי להגדיר אותו כך: ז'אנר העוסק בחייהם של אנשים שתחביבם הוא גלישת גלים, אולם לא סתם תחביב אלא **דרך חיים הגורמת להם אושר גדול**. אין זה משנה אם זה בקליפורניה, באוסטרליה, בהוואי, בברזיל, באפריקה או אפילו בישראל. גם לא משנה אם המדובר בילדים בני 12 או מבוגרים בני 70, מקצוענים או חובבנים, ואם מבחינתם זו בריחה מחיי היומיום או שאלה חיי היומיום שלהם. לא חשוב אם אלה שנות ה-60 או שנת 2009, אם הם בבגדי הים בקיץ או בחליפות גלישה במהלך סופות שלגים. זהו מרכז חייהם, הם מציבים את הגלישה במקום הראשון בסדר העדיפויות, ולכן זהו גם הנושא המרכזי של הסרט.

גלישה וסרטי גלישה

גלישת גלים היא ענף ספורט ייחודי, מהיחידים המחייבים תנאי מזג אוויר מסוימים, המשתנים מיום ליום (פרט לענפי הספורט התלויים ברוח); בלי גלים לא ניתן לגלוש. אמנם קיימים ענפי ספורט נוספים התלויים במזג האוויר, אך התקופות המתאימות להם ידועות מראש בהתאם לעונות השנה, וכל ספורטאי שירצה לעסוק בהם יצטרך רק להיות במקום המתאים ובזמן המתאים. הטכנולוגיה הקיימת היום מאפשרת אמנם להעריך באילו חודשים יהיו גלים כמעט בכל מקום בעולם בתדירות הרבה ביותר, אבל גם באותם מקומות לעולם לא יהיו גלים כל יום או אפילו כל שבוע. אחרי הגלים צריך לרדוף, וגם כשמוצאים אותם הם לעתים לא איכותיים דיים לגלישה, ולכן חובב הגלישה חש לא פעם תסכול. את הרדיפה אחר הגלים אפשר אולי להשוות במידה מסוימת לרדיפה אחר **האושר** בחיים.

מהו אושר? **אושר** הוא רגש המבטא את מצבו הנפשי והמנטלי של האדם, ומקורו בהנאה ובסיפוק. האושר מתאפיין בהרגשה חזקה של שמחת חיים ויש לו סממנים פנימיים, כמו תחושות של התלהבות, רוגע ותקווה, וסימנים חיצוניים, כמו חיוך, צחוק או שמחה. מצב של אושר כולל הרגשה טובה, בריאות, ביטחון, תענוג, שביעות רצון, שלווה נפש ואהבה. ניתן גם לתאר אושר כמצב של היעדר סבל, דיכאון, שכול, חרדה וכאב ("אושר"). עם זאת, יש האומרים כי אם תמיד היו גלים, הגלישה לא הייתה כה מהנה, ואם הגולש לא היה חש פחד בעת שהוא חותר לעבר גל גדול או מסוכן – הריגוש ותחושת האושר לא היו חזקים כל כך, כמו שנאמר בסרט *Vanilla Sky*: "the sweet is never as sweet without the sour". ההבדלים הקיצוניים בין אושר טהור לתסכול מוחלט של הגיבור או שאר הדמויות תלויים לעתים במזג האוויר – אם יש גלים או אין, אם ניתן להגיע לים או לא. תשוקת הגלישה אצל חלק מהגולשים אף גדולה מאהבתם לבן זוגם, כי מבחינתם הגלישה היא מטפורה לאושר.

שיין, גיבור הסרט *In God's Hands*, מזכיר מספר פעמים את הפחד מפני גלי הענק והסכנה הטמונה בהם, אך בכל זאת הוא רוצה לגלוש עליהם. מבחינתו הריגוש הזה הוא האושר: *To ride waves that big, is to put yourself in god's hands*, הוא אומר. הסרט מתאר את מסעם של שלושה גולשים בעקבות הגל המושלם, דרך מזרח אפריקה, המלדיבים, אינדונזיה (באלי), הוואי ולבסוף החוף הפאסיפי של מקסיקו. תוך כדי הנסיעה הם מתאמנים לקראת גלי ענק, שעליהם יכולים לגלוש רק גולשים בודדים בעולם, וזאת באמצעות אופנועי ים שגוררים אותם אל הגלים, המתנשאים לגובה של למעלה מעשרה מטרים. אין סרטי גלישה נרטיביים רבים, ו-*In God's Hands* הוא ללא ספק אחד מהם.

סרט גלישה אחר הוא **יום רביעי הגדול** (*Big Wednesday*), המתאר את חייהם של חבורת גולשים מקליפורניה בשנות השישים והשבעים. עיקר הסרט הוא גלישה. אמנם הסרט כולל התייחסות למלחמת וייטנאם ויש בו גם קטעים קומיים רבים, דרמות התבגרות, מוות, הידרדרות של דמויות מרכזיות וחזרתם לחיים טובים יותר, אבל ללא ספק מה שמחבר את העלילה כולה הוא הגלישה. זהו סיפור חייהם של חבורת גולשים, שהגלישה היא טעם חייהם והדבק של חברותם. ברגע שמרחיקים אותם מהים כל החברה מתפרקת:

This film can take you into the sub-culture, help you understand the joy found in uncertain harmony with nature and even inspire you to plunge into the cold Atlantic, in the thrilling search for your first unsteady upright ride. Big Wednesday has found his way into a lot of

people's blood, even changing lives. How many movies can claim that? (Salmi and Prechezer)

מתי אפשר לומר שהסרט אינו סרט גלישה גם אם אחדים מגיבוריו גולשים? ניקח לדוגמה את הסרט נקודת פריצה (*Point Break*). הסרט עוסק בסוכן FBI סמוי, שרודף אחרי כנופיה של שודדי בנקים, שהם גם גולשים. אולם למרות שרואים בסרט מספר צילומי גלישה - הם אינם לב הסרט; אם נוריד אותם הדבר לא ישנה כלל את מהות העלילה. באותה מידה שהם גולשים הם יכלו גם להיות שחקני כדורסל. סרט כזה אינו פונה לקהל חובבי הגלישה. הליבה של סרט גלישה - הנושא המרכזי - נוגעת לגלישה: אם זו האהבה לגלישה, התסכולים שהיא יכולה לגרום, מקום מפלט או דרך חיים. לא משנה אם ההתרכזות היא בגולש אחד, בשלושה או בחבורה שלמה. לעומת *Point Break*, סרטים כמו *North Shore* ו-*Blue Crush* הם סרטי גלישה. בראשון, המתרחש בחוף הצפוני (הוואי), ריק מבלה את חופשת הקיץ בגלישה בחופי הוואי, ולומד על הרגלי הגולשים המקומיים. בשני, גולשת המתכוננת לתחרות הגלישה מבין הגדולות בעולם, מתאהבת בשחקן פוטבול. אלו אמנם סרטים נרטיביים, אך מרכז העלילה שלהם הוא הגלישה.

הקהל

כל ספר, הופעה, סדרה או תוכנית טלוויזיה פונים לקהל יעד מסוים, והוא הדין בסרט קולנוע. ישנם סרטים שמושכים קהל יעד גדול מאוד, וישנם סרטים הפונים לקהל יעד מצומצם מאוד (וכמובן אין זה אומר דבר על איכותו של הסרט).

סרטי הגלישה פונים בראש ובראשונה לקהל הגולשים, לאחר מכן לקהל חובבי הגלישה והרוצים להיכנס לתחום, ורק לבסוף הם פונים לקהל הרחב. כשקהל הגולשים שומע שיצא סרט גלישה חדש, הוא מצפה שחווית הצפייה תתאם לציפיותיו. אם זהו סרט עלילתי, הוא מצפה שהעלילה תעסוק בגלישה ולא שהגלישה תהיה פרט שולי בה, ולא משנה אם מדובר במסעם של מספר גולשים, חיי היומיום של גולשים מקומיים או גולש שמתאמן לקראת תחרות. חייבים להיות צילומים רבים של הגלישה עצמה ומומלץ מאוד שהשחקנים עצמם יהיו גולשים אמיתיים, אחרת הקהל יבחין בכך (אם הזכרנו את השוואת הגלישה למושג אושר, כל גל שעליו יש גולש הוא מנת אושר בשביל הצופה). חובבי הספורט, שהם גולשים בעצמם, מכירים את ההרגשה הבלתי רגילה של להיות "אחד" עם הגל. הם יודעים בדיוק מה לעשות כשנמצאים על הגל, כמה זה קשה ומהן הסכנות השונות. הם יודעים להעריך, לטוב ולרע, את הגל על כל צורתיו השונות ואת הגולש המתעלה על האחרים.

ה-close up בסרטי הגלישה מקרב אותנו אל הדמות ומאפשר לנו להבחין במחוות הקטנות ביותר, שלעיתים רבות מאפשרות לנו להזדהות יותר עם הדמות. גם בגלישה עצמה הקהל זקוק לתקריבים ולצילומים מזוויות שונות (מענינו של הגולש, מהגל אל הגולש, מתחת למים או באוויר ממסוק). כמו שכל חובב כדורסל מעריך את מייקל ג'ורדן על יכולתו, וכמעט כל ילד מעריך את ספיידרמן על כוחותיו, חובב גלישה יעריך גולש על סמך גלישתו (כמובן בהתחשב באותנטיות שלה), גם אם ראה אותו אך ורק בסרט בודד.

על הזדהות הצופה עם הנעשה על המסך כותבת לינדה ויליאמס (Williams), החוקרת במאמרה "Film Bodies: Gender, Genre and Excess" את ז'אנר סרטי הגוף, שהוא הכינוי שלה לסרטי המלודרמה, האימה והפורנוגרפיה. התכונה המשמעותית בשלושת סוגי הסרטים הללו היא, לדבריה, השימוש הבולט בגוף האדם (בגוף האישה בעיקר) המופיע על פני המסך, ובתגובתם הפיזית של הצופים בסרטים. לטענת ויליאמס, הקהל בוחר את סוג הסרט שהוא הולך אליו בהתאם לצרכיו: למלודרמה הוא מגיע כדי להתרגש ולבכות, לסרטי האימה הוא מגיע כדי לפחד ולהתמלא באימה ולפורנוגרפיה כדי למלא את תשוקתו לגירוי מיני. היא מדגישה כי מה שמייחד את סרטי האימה והפורנו מסרטים אחרים שמשפיעים על הגוף, הוא החיקוי הפיזי של הצופה את הדמויות שבהן הוא מתבונן, וזאת בניגוד לסרטי הקומדיה. לדוגמה, כאשר דמות מחליקה על קליפת בננה, איננו מחקים את ההרגשה הרעה שלה, אלא צוחקים (270).

ויליאמס מתייחסת גם לתזמון של ההשפעה הפיזית על הצופים. בסרטי האימה אחד הדברים שגורמים לנו לפחד יותר ולהתמלא בחרדה לקראת האירוע, הוא גורם ההפתעה - איננו מוכנים לעומד להתרחש, בדיוק כמו הדמות שעל המסך. ויליאמס קוראת לזה אפקט ה"מוקדם מדי": הדמות ואנחנו איננו מוכנים למפגש עם הפסיכופט או הרשע שמגיע תמיד "מוקדם מדי". הבסיס הפסיכולוגי של סרטי האימה בנוי על כך שהצופים והדמויות בסרט לא יהיו מוכנים אף פעם, ולכן האפקט על הגוף יהיה בשיאו. בסרטי המלודרמה/טרגדיה, הדמויות יגלו את מה שיגלו מאוחר מדי, כשכבר הכול אבוד ואין מה לעשות. הם יוכלו לבכות על כך יחד עם הצופים, וכך יופעל אפקט האכזבה או הפספוס לאחר האירוע עצמו. בסרטי הפורנוגרפיה, הצופה יגיע לשיא ההתרגשות שלו (לאורגזמה כלשהי) בו זמנית עם המפגש המיני של הדמויות על המסך; ההנאה נוצרת כאן מהאירוע עצמו (278 - 279).

אם משליכים את מסקנותיה של ויליאמס על ז'אנר הגלישה, אפשר לומר שהגולש שנמצא על הגל חווה התרגשות שקשה לתארה במילים, והקהל חווה יחד אתו פיזית את ההתרגשות הזו. כששיין "יורד" על גל בגובה של בניין בסרט *In God's Hands*, הצופה מרגיש הזדהות איתו, למרות שהוא רק בגדר צופה פסיבי (אפילו אם אין לו שום קשר לגלישה). הוא חש עם הגולש בסרט את הריגוש האדיר הזה, שמהול בפחד. ההתרגשות הזו מתרחשת בו זמנית לאירוע עצמו, ולכן בקריטריון זה אפשר להשוותה לסוג ההתרגשות הפועל בסרטי הפורנוגרפיה.

אין ספק שהז'אנר הקולנועי הזה, כמו ענף הגלישה עצמו, נוצר על ידי חברה משועממת המחפשת אחר הנאות, חברה שרוצה מהחיים עוד ועוד ויוצרת לעצמה סיכונים והרפתקאות נוספים על למה שהחיים כבר מציעים. ואכן הקהל בוחר לצפות בסרטי הגלישה כדי שגופו יעבור חוויה מטלטלת, בדיוק כמו בסרטי האימה, המלודרמה והפורנוגרפיה. אם לא יזכה לחוויה הזו בעת הצפייה, הוא יתאכזב מהסרט.

ההפקה

חברות ההפקה מכירות את קהל היעד שלהן ויודעות שהן צריכות לספק את ציפיותיו. מקגיליברי (Macgillivray) מספר במאמרו "The Water Photography in Big Wednesday", על השתכללות ביכולות הצילום – מתוך המים, מהגלים, באמצעות כיסוי מצלמה העמידים בפני מים, צילומים מתוך כלי שיט, צלמים שיושבים בתוך הגל ומצלמים את הגולש מגיע לקראתם. בנוסף למיומנותם של הצלמים עליהם להיות גם שחיינים מעולים, רובם אף גולשים ולעתים הם נמצאים בסכנות לא פחות גדולות משל

הגולשים עצמם. בגלל הצורך בתקריבים נאלצו הבמאים והצלמים לחפש עוד ועוד רעיונות חדשים, שיאפשרו להם להתקרב אל הגולש, למרות הגלים המסוכנים שהוא נמצא בהם: "First there was (steadicam, then sky-cam – now there's jet-cam" "Aloha," 18).

בניגוד לסרטים של ענפי ספורט אחרים, לסרטי הגלישה היערכות אדירה בציוד צילום, המתאים אך ורק לצילומים באוקיינוס, ובצלמים מומחים המיומנים ספציפית לצילומים אלה. כדי לביים סרטים בז'אנר זה, התסריטאי והבמאי צריכים להיות גולשים בעצמם או לפחות להכיר טוב מספיק את עולם הגלישה. ברוב המקרים השחקנים חייבים להיות גולשים בעצמם כדי שאכן יתאימו לסרט, ועובדה זו מבדילה סרטים אלה מהז'אנר הכולל של סרטי ספורט אחרים. מקגילבריי שואל במאמרו "Behind the scenes of big Wednesday" את ג'ון מיליוס (Milius) במאי הסרט *Big Wednesday* על הליהוק ה"גאוני" של השחקנים בסרט, ומיליוס משיב לו, כי רק בגלל היותו גולש ידע אילו "טיפוסים" בדיוק מתאימים לתפקיד הגולש מקליפורניה. ומקגילבריי מוסיף:

after surfing and producing surfing documentaries for 15 years, the story of "Big Wednesday" is particularly important to me because for the first time the surfing life, the life of growing up at the beach in the early 60', is presented truthfully in a Hollywood feature

מקגילבריי שיבח את מיליוס על כך שהיה שותף בעשיית סרטים גדולים, כגון *אפוקליפסה עכשיו* (שם הכניס סצנות גלישה), *הארי המזוהם*, *דילינג'ר*, *Evel Knievel*, *The Life and Times of Judge Roy Bean* ועוד, ועל כך מיליוס הוסיף:

surfing was the most important influence in my whole growth. To other filmmakers, film was the most important thing...it was the thing that turned them around, but surfing was always the most important to me. (Milius qtd. in Macgillivray 572)

האבולוציה והמקור

על פי שץ (Schatz), ז'אנר הוא בו זמנית סטטי ודינמי. מבנה העומק סטטי, ולכן על הסרטים למלא את חוקיו הנוקשים של הז'אנר, ואילו מבנה השטח, המימוש הספציפי שלו (הפארול), משתנה ומתאים עצמו לתקופה ולחברה. להתפתחות הז'אנר יש מספר שלבים: **שלב ההתגבשות**: ניתן לזהותו רק במבט לאחור, ואז אפשר להבחין בניצנים שלו בשלבים המוקדמים; **השלב הקלאסי**: הסרט עומד בכל חוקי הז'אנר אך אינו מביע עמדו משלו; **השלב המודרניסטי**: מודעות לעצמו ולמקורותיו, כלומר, יש כבר התייחסות לסרטים ראשונים או קודמים השייכים לאותו ז'אנר; **השלב הפוסט מודרניסטי**: הצורה מודגשת (התוכן פחות), ונוצר אוסף קטעים חסרי קשר. הז'אנר בודק את עצמו מבחינה אסתטית.

בשלב ההתגבשות של הז'אנר אפשר לזהות, למשל, את הסרט *The Endless Summer*, שיצא לאקרנים בשנת 1966 והיה בעל השפעה עצומה על עולם הגלישה בכלל. ברוס בראון (Brown), היוצר והבמאי,

עוקב אחר שני גולשים המחפשים אחר הגל המושלם מסביב לגלובוס. במהלך הסרט הצוות גילה מקומות נדירים בעולם, שהגלים בהם היו קרובים לשלמות ואיש עדיין לא גלש בהם. בין המקומות: דרום אפריקה, קוסטה ריקה, אינדונזיה, המלדיביים, רצועות חוף בצרפת ועוד. בנוסף, הסרט גילה לגולשים מכל העולם סוגי גלים שונים, שלימדו אותם דברים חדשים על הגלישה: איך להתמודד עם סוגים שונים של גלים ואיך לשפר את יכולות הגלישה שלהם. בעזרת תוספות רבות של voiceovers, הצליח ברוס להפוך את הסרט לבעל עלילה – יש סיפור שמנחה את הסרט, נקודות מפנה שונות, ולמעשה כל הסרט הוא תולדות סיפור אמיתי שהתרחש. בנוסף לגלישה הסרט מציג תרבויות שונות, את בעיית הגזענות במקומות רבים בעולם ועוד. על ההשפעה הרבה שיש לסרט גלישה על הצופים כותבים קינג ולנרד: "It is difficult to sit and watch the film and not want to be surfing, or, at least, be on the beach" (Leonard 15).

הז'אנר התפתח ממספר סיבות: שינויים חיצוניים לפי רוח התקופה; שינויים טכנולוגיים – בעבר – סאונד וצבע כיום אנימציה ואפקטים, ובעתיד אולי הולוגרמות משוכללות. בנוסף ישנן סיבות פורמליסטיות פנימיות להתפתחות זו, כמו הצורך בתחבולה הדורשת הזרה שנייה ואולי שלישית – רענון בז'אנר.

סרטי הגלישה התפתחו טכנולוגית בצורה משמעותית, כך שכיום ניתן לצלם את הגלישה או את הגל כמעט מכל זווית אפשרית. בסרט *Young Guns 2*, לראשונה בסרט גלישה דוקומנטרי, הועלה לשמיים מטוס, באמצעות מנחת על יטת ענק, לצורך צילומי הגלישה והגלים באמצע האוקיינוס. בסרט האנימציה *Surf's Up*, המתאר חבורת פינגווינים גולשים על הגל המושלם, המאחד את המאפיינים של הגלים הטובים בעולם, הצליחו ליצור גל שנראה אמיתי לגמרי, וזאת בעזרת שרטוט הגלים ותנועת הגולשים על הגל על ידי הגולש הטוב בעולם, קלי סלייטר [1].

סיכום

כל אחד מהסרטים שהוזכרו בעבודה זו ניתן לשייך לז'אנרים שונים. *In God's Hands* – לז'אנר סרטי מסע/הרפתקה, *Big Wednesday* – לז'אנר התבגרות/התפכחות או סיפור חיים, *Blue Crush* – לעלילת ניסיון (כוח רצון מול הפיתוי להיכנע) וכך הלאה, אך ללא ספק סרטים אלה שייכים לתת הז'אנר של סרטי הגלישה. צוותי צילום רבים הכוללים מספר רב של אנשים (צלמים במים, בכלי שייט, צוותי חילוץ ועוד) עוסקים אך ורק בז'אנר זה, הקיים כבר שנים רבות ורק הולך ומתפתח. סרטי הגלישה נוגעים לאנשים רבים ולא רק לגולשים עצמם, ועל פי מאמר זה הם עונים על הקריטריונים של הגדרת המושג ז'אנר ואולי אף תת ז'אנר של סרטי הגוף.

כותב רוברט מקי: "הרעיון האוונגרדי של כתיבה מחוץ לז'אנרים הוא נאיבי. אף אחד לא כותב מתוך הריק. אחרי אלפי שנים של סיפור, אף סיפור אינו שונה עד כדי כך שהוא לא דומה בכלום לכל דבר אחר שנכתב אי פעם" (84). ובמקום אחר הוא כותב: "ז'אנר ספורט הוא כור היתוך לשינוי דמות" (83). אני חושב שהדבר נכון גם לגבי ז'אנר סרטי הגלישה.

ביבליוגרפיה

"אושר". אנציקלופדיה העברית, כללית, ייחודית וארצישראלית. עורך ב. נתניהו. כרך ב. ירושלים-תל אביב:
חברה להוצאת אנציקלופדיות בע"מ, תשל"א.

מקי, רוברט. "סיפור". תוכן, מבנה, סגנון ועקרונות הכתיבה והתסריטאות. עריכה: ויויאן אביטל-בן, תרגום: נועה
מנהיים. הוצאת גורדון, 1997. עמ' 79-94.

"Aloha from Hawaii". *American Cinematographer* (September 1985): 18-20.

King, Richard and David J. Leonard. "Sport and Film". *Visual Economies in Motion*. Ed. Norman
K. Denzin. New York: Peter Lang, 2006. 1-33

Macgillivray, Greg. "The Water Photography in Big Wednesday" "Behind the Scenes of Big
Wednesday" *American Cinematographer* 59 (June 1978): 552-613.

Salmi, Peter and Carl Prechezer. "Epic Swell". *Sight & Sound* (November 1996): 69.

Schatz, Thomas. "Film Genres and the Genre Film". *Hollywood Genres*. Philadelphia: Temple U
P, 1981. 14-41.

Williams, Linda. "Film Bodies: Gender, Genre and Excess". *Feminist Film Theory: A Reader*. Ed.
Sue Thornham. New York: NYU Press, 1999. 267-281

פילמוגרפיה

The Endless Summer. Bruce Brown. USA, 1966

Big Wednesday. John Milius. USA 1978

North Shore. William Phelps. USA 1987

Point Break. Kathryn Bigelow. USA, 1991

In God's Hands. Zalman King. USA. 1998.

Vanilla Sky. Cameron Crow. USA, 2001.

Blue Crush. John Stockwell. USA, 2002.

Surf's Up. Ash Brannon Chris Buck. USA, 2007.

[1]

בראיון שנעשה בערוץ אקסטרים על קלי סלייטר, התבקשו 45 מהגולשים הטובים בעולם לומר עליו מספר דברים, ואחד מהם אמר: מייקל ג'ורדן הוא הקלי סלייטר של הכדורסל (קלי סלייטר הוא אלוף העולם כבר בפעם התשיעית).